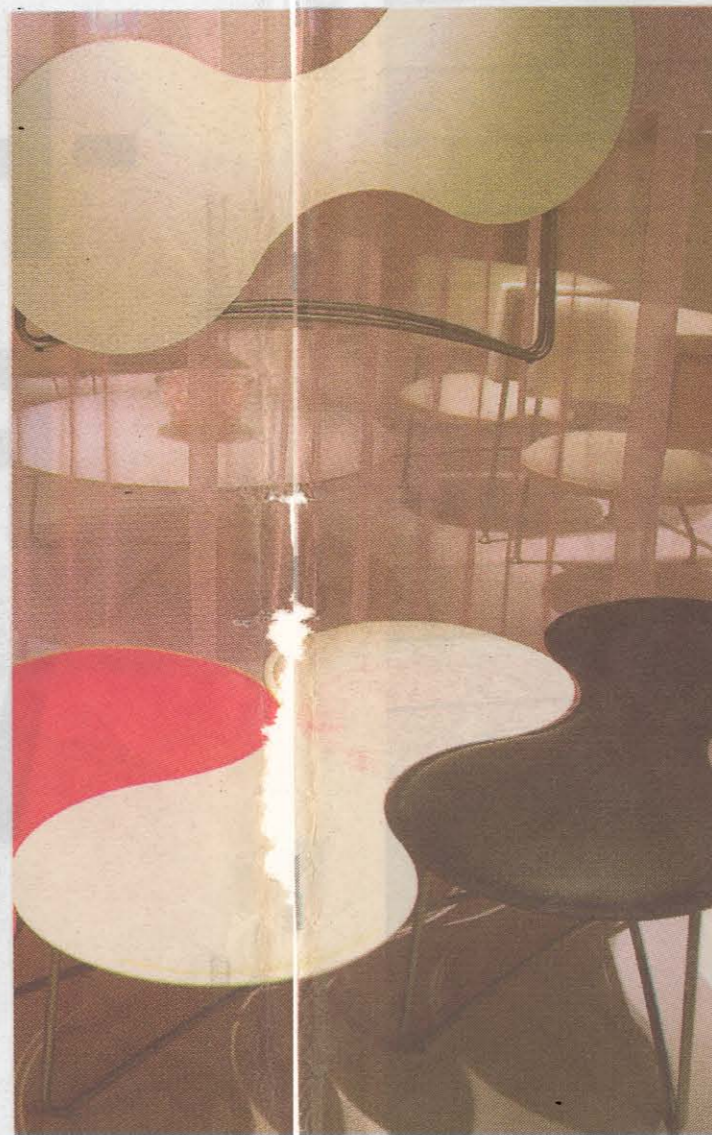

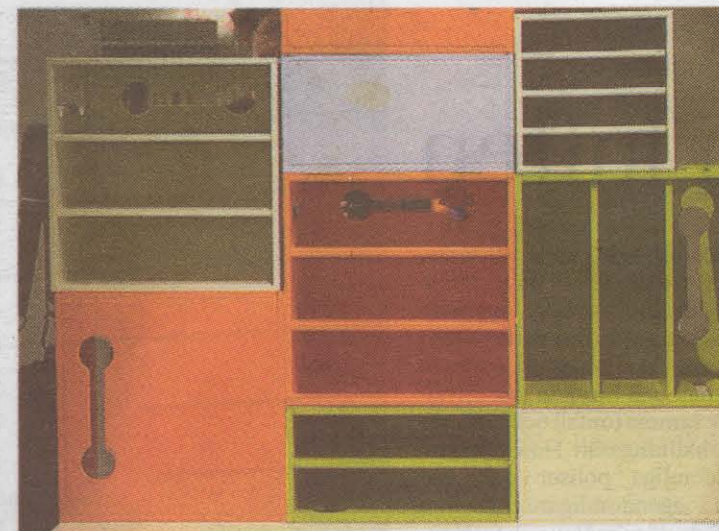
Mårten Cyrén har med sin fotskrapa i gjuten aluminium för Byarums bruk, lyckats förnya en praktisk trotjänare som väcker sparsmakade kollegers habegär.

FOTO: DAN HANSSON

Bänk eller bord med fällbart stativ av den

japanske designern Tomoiuki Matsuoka för Blå Station.

Barnkammarglädje för kontorsmiljö skapar israeliske designern Arik Levy med lådor som kan staplas eller hängas. Tillverkare Snowcrach.

Aluminiumstolen i Åke Axelssons Balticmöblering kan göras bekvämare med mjukare polyuretan eller karmar. Tillverkare Galleri Stolen.

Modern möbelelegans med enkla former

Vinnare i mönstringen av årets nyheter på möbelmässan i Älvsjö är de självklara formerna - inte sällan barnligt enkla.

Möjligheterna att med datorns hjälp finslipa proportioner, linjer och kurvor kan ge de allra vanligaste produkterna som soffor, stolar och bord en uppdaterad fräschör. Genialt uttryckt bland annat i en rektangulär fotskrapa med veckad profil av gjuten aluminium, design Mårten Cyrén för Byarums bruk. Men även gamla arketyper som stolar med fyra ben och slät ryggbrička sli-

pas numera i sina dimensioner till en ny elegans. Receptet är beprövat, det har återupplivats genom århundraden och anpassats efter behov och klimat.

Suget som kan avläsas i mässans stora utställningshallar är starka färger och att ersätta blonda träslag med en annan tyngd i ek och valnöt.

Det går bra för inredningsbranschen också på den internationella arenan. Men frågan huruvida man kan definiera ett nordiskt designspråk var temat för ett av mässans seminarier.

Den danske grafiska designern

och författaren Per Mollerup fastslog att om det är något som är nordiskt så är det "simp", att skickligt förenkla. Själv förkortar han därför det krångliga ordet simplicity till simp. Mollerups exempel på simp är montagebilden av två sammanklippta stolar som visar hur Danmarks moderna formguru Kaare Klint tog proportionerna rakt av från en av 1700-talsmästaren Chippendales stolar och förenklade ryggen till ett samtida 1920-talsuttryck. Klint rekommenderade sina lärjungar att inte uppfinna det som redan är uppfunnet. Eleven Hans J Wegner gick vidare med en

gammal kinesisk karmstol som förlaga till ett antal av sina succéstolar som placerat den skandinaviska designen på den internationella kartan.

Det bästa bland årets nyheter kan också sammanfattas som simp skapad med en artistisk ådra. Fyra färska stolar som fastnade på min näthinna är Lena Sahlqvists stol Klint för Fogia, Antti Kotilainens stol Chip för Piironen, Johan Celsings stol Moses och Anna von Schewens stol Hug för Gärsnäs.

Yngve Ekströms möbelklassiker för Swedese får sällskap av Claesson, Koivisto Runes möbler,

bland annat soffbordet Brasilia i niemeyersk skulpturalform med gömställe för tidningshögar. Den Milanobaserade brittiske designern James Irvines dragning till det skandinaviska klimatet tar sig i år uttryck i ett mobilt brickbord med raffinerat hopfällbara ben.

Till Baltic Contemporary Art, Newcastle, som invigs i slutet av juni har Åke Axelsson ritat all inredning.

- Baltic ligger i en ruff industrimiljö. Den nya konsthallen med verkstäder och ateljéer för gästgästande konstnärer är placerad i en ombyggd fd kvarn. Jag har valt att arbeta med så få modeller som

möjligt som kan anpassas till alla tänkbara miljöer; en stol i stålror och aluminium med mjuka delar av formgjuten polyuretan. Bordskivor och hyllor är av stjärnsågad furu eller obehandlad ek. Resultatet är vitalt.

Med skulpturala mjuka former och en kader internationellt uppmärksammade formgivare satsar Tibroföretaget Offect på att vinna världen. Det har hittills slagit väl ut. Franska Renault inreder sitt huvudkontor med Jean-Marie Massaudssoffa. I Café Operas förvandling ingår nya soffor av Thomas Sandell.

Serieteckningarnas estetik har ett starkt grepp om den unga designergenerationen. Med kudden som stiliserad form lyckas Matti Klenell förnya dagbädden på ett närmast självklart sätt. Spännande är också den Amsterdambaserade iraniern Khodi Feiz rullbord och paraplyställ som utstrålar samma stiliserade anspråk. När ryamattorna dök upp igen för några år sedan var det många som höjde sina ögonbryn. Tydligt är att behovet av mjukt tilltal slår oron för eventuella städbesvär. Genom att tova eller filta Gotlandsull lyckas Barbro Lomakka förnya genren på ett spännande

vis. Hennes mattor har en annorlunda struktur som inte bara visuellt spännande utan bidrar till att dämpa ljud.

Tidskriften Forum har korat årets bästa offentliga inredning och vinnarna, White arkitekter (Lars Zackrisson, Per Bornstein, Mathias Nilsson och Mattias Lind) har inte överraskande skapat en nyenkel miljö för reklambyrå Happy. Poängen är bland annat bristen på det slickade, tidsenligt förväntade. Den eniga juryn kände sig inbjudna till 2000-talets Sundborn.

HEDVIG HEDQVIST
kultur@svd.se